

Rigsdagsmand til at træde op imod sig. Det er imidlertid netop det, man ikke skal give Anvisning paa ved at negte et saadant Samtykke.

Bojfen: Den ærede Ordfører vil bedre end jeg kunne bevare de fleste af de Foredrag, her have været holdte, men jeg maa kun tillade mig en enkelt Ytring overfor det ærede Medlem med Hensyn til det Moment, jeg særlig drog frem, nemlig selve Opfattelsen af Grundlovens § 57. Det ærede Medlem vilde fremdeles hævde dette, at min Opfattelse ikke havde været rigtig, at Ytringsfriheden er Hovedsætningen, imedens Indskrænkningen er Undtagelsen. Det forekommer mig forøvrigt, at det, jeg mener, aldeles væsensfuldt ligger i Sætningen selv, naar man blot ser paa den alene. Naar man læser denne Sætning: Ingen kan for sine Ytringer paa Rigsdagen drages til Ansvar udenfor samme, er den naturlige Opfattelse af disse Ord den, at Reglen er Frihed og det Andet det, der saa følger efter, Undtagelsen. Jeg henviste til Belysning og Forstaaelse af denne Grundlovsparagraf — ligesom jeg tror, man maa se mange af Grundlovens Paragrafer i Belysning af de Kilder, hvorfra de ere hentede — til samtlige andre europæiske Forfatninger. Jeg tror derfor, at denne Opfattelse er rigtig, og det tror jeg trods det ærede Medlems Modsigelse. Det ærede Medlems Betragtning vil netop føre til det Modsatte, nemlig at det at negte Ytringsfriheden bliver Reglen, og det Modsatte Undtagelsen. (Afbrydelse fra Rimestad). Naar det ærede Medlem siger Nei, behøver han kun at se paa Erfaringerne, paa hvad vi have oplevet. Vi have set det ærede Medlem vistnok hver Gang, der har været Spørgsmaal om Anvendelse af denne Bestemmelse, staa paa den Side, som har tilraadet Undtagelse i den paagældende Paragraf; altsaa, i Virkeligheden i Tilfælde, hvor der har været Spørgsmaal om Ytringsfriheden paa Thinge, har det ærede Medlem raadet til at bryde den, og det er fuldstændig rigtigt og naturligt, thi det ærede Medlems Opfattelse er noget Andet, det ærede Medlems Mening er i Virkeligheden den, at det Tilfælde kan kun væsensfuldt tænkes, at man virkelig skulde ville negte Ubleveringen af et Med-

lem lige overfor private Tilfælde. — Jeg tror, at det ærede Medlems Hovedbetragtning vistnok er den, at Ytringsfrihed overhovedet kun har sin grundlovmæssige Betydning lige overfor Regjeringen, men ikke lige overfor private Søgemaal, men det er som sagt en Opfattelse, som aldeles ikke hjemles af Grundlovens § 57, hverken efter dens Natur eller efter dens historiske Oprindelse. — Maa jeg kun gjøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Dahl), som har udtalt, at han personlig vilde have benyttet den Udvei at faae sine Ytringer saaledes fremsatte, at de kunde give Vedkommende Anledning til privat Søgemaal. Det kan være en Tilfredsstillelse for den Enkelte at gaa denne Wei, og det kan være meget naturligt, at det ærede Medlems Tilbøielighed vilde indgive ham dette, men jeg vilde ikke desto mindre anse det for meget urigtigt, om ærede Medlemmer vilde benytte denne Wei. Thi hvad vilde Resultatet deraf blive? Ikke Andet end, at denne Grundlovsparagraf om Ytringsfriheden i Virkeligheden vilde blive bortestamoteret, thi havde eet Medlem gjort dette og vist Exemplet, vilde det næsten være uundgaelig nødvendigt for ethvert andet Medlem at benytte samme Wei. Virkningen vilde kun være den, at man gik udenom, bagom Grundlovens § 57 og i Virkeligheden fik den gjort fuldstændig betydningssløs. Jeg tror derfor, at det er baade korrekt, at man her negter Samtykket, og at det vilde være meget uflogt, om det ærede Medlem, som det her gjælder, vilde benytte nogle af de Udveie, som ere blevne anførte.

C. Sager: Jeg vil blot tillade mig til det ærede Medlem for Rjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) at sige, at jeg tror, at han har misforstaaet mig, eller mulig har jeg ikke udtrykt mig korrekt, naar han har opfattet mig saaledes, at jeg lægger Hovedvægten paa, om det i det giene Tilfælde har været væsensfuldt enten personlige eller offentlige Motiver, der have foranlediget den paagældende Udtalelse. Det, jeg mente at sige, og som jeg tror at have sagt, er, at jeg lægger Hovedvægten paa Udtalelsens enten personlige eller dens offentlige og atter navnlig dens politiske Karakter. Der er en væsensfuldt Forskjel derpaa, hvilket ogsaa strax vil ses med Hensyn til det ærede Medlems